

28.2.2020

Liikenne- ja Viestintäministeriö

Elisa Oyj:n lausunto ehdotetusta Viestintäpalvelulain viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävistä laitteista 244a §

Elisa Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta.

Elisa Oyj yhtyy Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry:n lausunnossa esitettyihin kantoihin.

Yleistä

Verkkojen ja viestintäpalveluiden luotettavuus ja turvallisuus ovat keskeisiä tekijöitä televerkkojen suunnittelussa, toteutuksessa ja operoinnissa. Asiakkaiden tarpeisiin soveltuvien palveluiden lisäksi asiakkaiden ja sidosryhmien luottamus viestinnän luottamuksellisuuteen, yksityisyyden suojaan ja palveluiden luotettavuuteen muodostavat perustan liiketoiminnallemme. Elisa Oyj ymmärtää keskeisen roolinsa kansallisesti kriittisten verkkojen ja palveluiden tuottajana myös poikkeusoloissa ja huomioi asiakkaiden ja sääntelyn synnyttämät vaatimukset toiminnalleen.

Teknologian kehittyessä myös verkkojen turvallisuus kehittyy standardoinnin, kehittyvien laitteiden sekä niiden käyttöönoton ja hyödyntämisen kautta. Perustellusti voidaan sanoa, että uudet verkkosukupolvet ovat aiempia selvästi turvallisempia, näin on myös tulevilla 5G-verkoissa.

5G verkkojen laaja hyödyntäminen erilaisten tulevaisuuden kehittyneiden digitaalisten palveluiden alustana voi synnyttää uuden tyyppisiä uhkia myös kansalliselle turvallisuudelle. Ehdotuksessa pyritään osaltaan vastaamaan EU:n 5G verkkojen turvallisuuden kehittämiseen liittyviin suosituksiin.

Verkkojen turvallisuus muodostuu käytettävästä teknologiasta, sen suojaamisesta ja valvonnasta sekä palvelun ja sen turvallisuuteen liittyvistä prosesseista että suunnitteluun ja tuottamiseen osallistuvien henkilöiden osaamisesta ja toiminnasta. Elisa Oyj investoi pitkäjänteisesti verkkojensa suojaamiseen ja turvallisuuden kehittämiseen.

Verkkojen kehittäminen vaatii suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä myös laitevalintojen osalta. Teknologiavallinnoissa huomioidaan laatu, laitteiden ja järjestelmien soveltuvuus, kehittyminen, turvallisuus ja kustannukset koko elinjakson ajalta.

28.2.2020

Vakaan sääntely-ympäristön tuoma ennakoitavuus on keskeinen liiketoiminnan edellytys. Elisa Oyj näkee käsillä olevassa ehdotuksessa joitain riskejä epäjatkuvuuksista, jotka osaltaan voivat vaikeuttaa verkkojen ja sitä kautta kilpailukykyisen digitaalisen yhteiskunnan rakentamista.

Perusteluihin kirjattu periaate, jonka mukaan säännöksen soveltamisalaa tulisi aina tulkita suhteellisuusperiaatteen mukaisesti mahdollisimman suppeasti ja rajoittaa tarkastelu pienimpään mahdolliseen osaan viestintäverkkoa, on ehdottoman tärkeä.

Kriittisissä osissa käytettävien laitteiden määritelmä

Toimintaympäristön ennakoitavuuden vuoksi sääntelyn kohteiden mahdollisimman tarkkarajainen määrittelemine on ensiarvoisen tärkeää. Teknologian nopeasta kehityksestä johtuen tarkkarajainen ja ajan yli kestävä sääntelyn tekeminen voi olla haastavaa. Ehdotuksessa Liikenne- ja viestintävirastolle annetaan tehtävä määrittellä kriittiset osat.

EU:n 5G turvallisuutta käsittelevissä arvioissa ja kansainvälisessä keskustelussa useisiin erotetaan verkon kriittinen ydin (core) ja vähemmän kriittiseksi määritelty liityntäverkko (access). Mobiiliverkoissa tämän vähemmän kriittisen osuuden muodostaa Radioverkko (Radio Access Network -RAN, NGRAN tai tuleva C-RAN) ja siihen välittömästi liittynyt siirtoverkko.

Ehdotamme tämän vähemmän kriittiseksi määritellyn liityntäverkon, mobiiliverkkojen RAN:n ja niihin liittyvän siirtoverkon sulkemista pykälätasolla tai vähintään perusteluissa pois kriittisten osien määritelmästä. Poissulkevan määrittelyn tulisi kattaa myös kehitteillä olevat C-RAN -toteutukset, jossa radioverkon arkkitehtuuri kehittyi ohjelmistopohjaisemmaksi. Kehityksen huomiotta jättäminen voi johtaa tilanteeseen, jossa faktilisesti rajoitetaan myös ei-kriittisiksi määriteltyihin osiin liittyviä teleyritysten valintoja ja siten aiheutetaan haittaa tältä osin verkkojen ja palveluiden kehittämislle. Tällä olisi negatiivinen vaikutus asiakkaille tarjottaviin palveluihin.

Verkkolaitteen poistovelvoite ja muutokset

Verkkolaitteiden hallittu ja oikea-aikainen poistaminen kuuluu olennaisena osana systemaattista teknologian elinjakson hallintaa. Teknologiamuutokset vaativat usein perusteellisen suunnittelun ja huolellisen toteutuksen.

Pykälän perusteluihin on kirjattu, että säännös ei ole takatutuva. Lain voimaantulon jälkeen käyttöön otettuihin laitteisiin sen sijaan voi kohdistua 3. momentin mukainen poistovelvoite. Ennen poistomääräystä teleyritystä tulisi kuulla, jotta voitaisiin hakea mahdollisia muita ratkaisuja esiin nousseeseen tilanteeseen ja poistomääräyksen pitäisi olla vasta viimesijainen toimenpide.

Poistotoimepidettä päätettäessä tulisi arvioida toimenpiteen kokonaisvaikutukset suhteessa toimenpiteellä saavutettuun hyötyyn. Lisäksi päätökseen liittyen tulee huomioida muutoksissa tarvittavat siirtymäajat ja toimenpiteeseen liittyvät kustannukset,

28.2.2020

riskit ja muut tekijät. Muutoksen aiheuttamat kustannukset tulee korvata operattoreille täysimääräisesti.

Yhteistoiminta ja toimenpiteiden valmisteleminen

Teknologian, arkkitehtuurien ja palvelumallien kehittyminen sekä kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvat uhat kehittyvät jatkuvasti. Säännöllinen yhteistoiminta ja tiedonvaihto teleyritysten ja viranomaisten välillä on keskeisessä asemassa sääntelyn tavoitteiden toteutumisessa.

Teleyrityksillä tulee olla mahdollisuus osallistua täysimääräisesti, salassapidon estämättä, 4. momentissa olevan määräyksen ja 3.momentissa olevien poistomääräysten valmisteluun. Valmisteluun osallistuminen tulisi kirjata lakiin tai perusteluihin.

Koska ainakin osa valmistelun perusteena olevasta aineistosta on salassa pidettävää, aineistojen käsittelyoikeus sekä vastuut sen asianmukaisesta käsittelystä tulisi kirjata hallituksen esitykseen.

Jaakko Wallenius
johtaja, yritysturvallisuus

28.2.2020

Jakelu Liikenne- ja Viestintäministeriö

Tiedoksi

The logo for Elisa, featuring the word "elisa" in a blue, lowercase, cursive script font.